

1. února 2015

Přinášíme vám druhé číslo newsletteru Inspirace měst vzdělávání. Dočtete se v něm nejen o tom, co se děje ve městech, která jsou zapojena do programu Města vzdělávání (více na www.mestavzdelavani.cz), ale i o dalších aktivitách, které EDUin v regionech pro vás připravuje. Novinkou bude nabídka certifikace s názvem „Město vzdělávání“ otevřená pro všechna města, která jsou či chtějí být na poli vzdělávání progresivní. Aktuálním tématem, o kterém se v tomto čísle dočtete, je také napojení naší činnosti v regionech na zástupce místních akčních skupin, které nyní zpracovávají místní akční plány (MAP).

Za tým Měst vzdělávání Iva M. Tahová a Silvie Pýchová

CHOMUTOV DALŠÍM MĚSTEM VZDĚLÁVÁNÍ

Město Chomutov se jako páté město zapojilo do programu Města vzdělávání, který se zaměřuje na rozvoj vzdělávání v regionech a lokální podporu inovativních přístupů dobré praxe ve vzdělávání. Ke spolupráci zde EDUin přizvala nadace Open Society Fund, která touto iniciativou chce podpořit Chomutov, město nacházející se v nepříznivém regionu, známé vysokou mírou nezaměstnanosti a problémy v soužití se sociálně vyloučenými.

Stejně jako v ostatních Městech vzdělávání jsme nejprve zpracovali audit současného stavu, následně proběhlo dotazníkové šetření zaměřené na postoje a názory chomutovské veřejnosti ve vztahu ke vzdělávání ve městě. Jedním z hlavních plánovaných výstupů je pak zpracování dlouhodobé vzdělávací strategie a návazného akčního plánu plnění této prakticky koncipované strategie. I v Chomutově jsme k jejímu zpracování přistoupili metodou zespoda nahoru, to znamená, že do procesu jejího zpracování jsou zapojeni samotní zástupci vzdělávacích institucí a organizací formálního i neformálního vzdělávání na Chomutovsku. Strategie je zpracovávána také v napojení na tvůrce místního akčního plánu.

Mezi témata, která Chomutov řeší nejintenzivněji a bude na ně ve strategii kladen důraz, patří zaměstnatelnost a podpora podnikavosti, společné soužití, vztah obyvatel k veřejnému prostoru a angažovanost nebo také odchod mladých lidí z města.

EDUPOINTY V REGIONECH

Již rok funguje v Praze na Staroměstském náměstí EDUpoint. Je to místo, kde se veřejnost i odborníci mohou setkávat nad tématy v oblasti vzdělávání. Pro jednotlivé akce EDUin využívá několik různých formátů - diskusního akvária, debaty s oponenty či otevřené třídy, která nabízí praktické ukázky nových metod ve vyučování. Akce v pražském EDUpointu se konají každé úterý. Více informací najdete zde <http://www.eduin.cz/edupoint/>

Koncept EDUpointů vnímáme jakou dobrou praxi, kterou má velký smysl šířit dále. V loňském roce se nám podařilo spustit dva regionální EDUpointy, a to v Kyjově a Pelhřimově. Akce zde probíhají ve frekvenci jedenkrát za měsíc či dva měsíce. Na výběru témat a hostů úzce spolupracujeme s regionálními spolupracovníky. Obvykle se jedná o besedy či panelové diskuse. Mezi nejúspěšnější zatím v regionu patřily diskuse nad tématem spolupráce rodičů a školy či téma inovativních trendů ve vzdělávání, dále beseda s názvem "Klasická škola - Alternativní škola - Domácí vzdělávání? Aneb co je dobré pro mé dítě?" Často jsou na programu také aktuální témata jako například inkluze, která bude tématem únorového EDUpointu v Kyjově.

Spolupracujeme také se zástupci místních akčních skupin, pro něž jsou EDUpointy možností dostat vzdělávací témata také k veřejnosti. Další EDUpointy chceme samozřejmě podpořit také v našich stávajících Městech vzdělávání. V průběhu února proběhne první EDUpoint například v Kutné Hoře. Od příštích měsíců budeme v regionálních EDUpointech organizovat také otevřené třídy a díky spolupráci s EDUFórem budeme nově využívat i tento formát vzdělávacích a diskusních akcí (EDUFórum je série pětiminutových prezentací o inovacích ve vzdělávání či zajímavých projektech, po nichž vždy následuje pětiminutová diskuse a závěrem volná debata).

V případě zájmu o podporu při zřízení a spoluorganizování EDUpointu ve vašem městě nás kontaktujte.

EXTRA TŘÍDA VE MĚSTECH VZDĚLÁVÁNÍ

Do programu Extra třída (více zde www.extratrida.cz) se letos zapojily dvě školy z Měst vzdělávání. Komunitně zaměřené žákovské projekty bude realizovat Základní škola Zahradní z Chomutova a Gymnázium Dvůr Králové nad Labem. Žáci chomutovské základní školy chtějí ve spolupráci s rodiči a dobrovolníky ze sousedství upravit školní zahradu i okolí školy výsadbou záhonu růží a prostor pak využít pro zahradní slavnosti. Žáci dvorského gymnázia si zvolili téma židovské historie města. V rámci svého projektu vytváří informační tabuli u židovského hřbitova a informační brožurku o židovské historii města. V příštím čísle vám přineseme více podrobných informací o tom, co se ve Dvoře Králové nad Labem a Chomutově díky žákům Extra tříd děje.

KUTNOHORŠTÍ STŘEDOŠKOLÁCI TESTOVALI NOVÉ ONLINE STEZKY

V předešlém čísle jsme vás informovali o online stezkách, které v Kutné Hoře vytvořili společně studenti dvou středních škol - Gymnázia Jiřího Orteny a Střední průmyslové školy. Stezky byly oficiálně představeny kutnohorské veřejnosti 4. prosince při slavnostním rozsvícení vánočního stromu. V současné době mohou tudíž Kutnohoráci i turisté tyto stezky již využívat. Slavnostnímu otevření stezek předcházelo jejich testování, a to jak technické (tedy samotné mobilní aplikace Triphood), tak praktické na vzorku cílové skupiny. Studenti Střední průmyslové školy se rozhodli oslovit dvě kutnohorské základní školy (ZŠ Kamenná stezka a ZŠ Žižkov) a uspořádali pro ně zajímavou akci. Žáci těchto dvou škol testovali trasu online stezky nazvanou Putování se svatou Barborem. Autoři stezky, tedy kutnohorští středoškoláci, byli jejich průvodci a mohli si ji tak v praxi vyzkoušet a získat přímou zpětnou vazbu. Určité to pro ně byla zajímavá zkušenost. Online stezky byly v rámci našeho projektu vytvořeny také ve Dvoře Králové nad Labem. Dvorská Střední škola informatiky a služeb využila koncept online stezky dalšími studenty, a to konkrétně oboru cestovního ruchu, kteří vytvořili novou online stezku v lázních Velichovky.

MĚSTA VZDĚLÁVÁNÍ A MÍSTNÍ AKČNÍ PLÁNY (MAP) NEJSOU TOTÉŽ

Aktuálně se rozbíhá po celé republice příprava první vlny MAP v rámci Operačního programu Věda, výzkum a vzdělávání. Vzhledem k tomu, že výzva na MAP mimo jiné odkazuje i na náš program Města vzdělávání, mohlo by se zdát, že oba programy mají stejné cíle. Není tomu ale tak, nicméně oba procesy na sebe mohou efektivně navazovat. Oběma totiž jde o strategický rozvoj kvality vzdělávání na lokální úrovni prostřednictvím partnerství místních organizací působících ve vzdělávání. Je ale potřeba upozornit na rozdíly mezi oběma přístupy.

První rozdíl spočívá v tom, že Města vzdělávání už podle svého názvu cílí na rozvoj jednotlivých měst (aktuálně pracujeme s městy o velikosti 10-50 tisíc obyvatel). Záměrem MAP je naopak zahrnout do plánování rozvoje vzdělávání celé území ORP (obec s rozšířenou působností), které zahrnuje i okolní obce, někdy i další města.

Dalším rozdílem mezi oběma přístupy je, že Města vzdělávání se dívají na vzdělávání v nejširším významu slova (na jakékoliv příležitosti pro formální či neformální vzdělávání v daném místě), a to v celoživotní perspektivě, tedy jak pro děti, tak dospělé obyvatele. MAP se naopak zaměřují na děti do 15 let a cílí zejména na školy v daném území bez ohledu na zřizovatele.

V neposlední řadě spočívá rozdíl také v tom, že Města vzdělávání přitahují místní vzdělávací organizace ke společnému pojmenování veřejného zájmu, neboli jak mohou společně zvyšovat kvalitu života prostřednictvím rozvoje vzdělávacích příležitostí. MAP jdou daleko více do oblasti pedagogické, do metod práce se žáky a budování pozitivního klimatu na školách apod.

V té souvislosti je potřeba si uvědomit i rozdíl v tom, že v rámci Měst vzdělávání se priority pojmenovávají až samotnou participací místních aktérů (formou rozhovorů, průzkumu veřejného mínění, setkání pracovních skupin apod.) a teprve na základě výsledků se definují strategické cíle pro rozvoj vzdělávání v konkrétním městě. Záleží tedy na místních, jaká témata považují za klíčová a chtějí se jim věnovat. MAP naopak samy přinášejí dopředu vydefinovaná témata, na něž je potřeba se při plánování zaměřit, ať už se jedná o inkluzi či čtenářskou a matematickou gramotnost.

Oba přístupy se ale ve výsledku mohou velmi dobře doplňovat. Města vzdělávání přitahují pozornost ke společným tématům, k tomu, aby místní organizace braly v potaz zájmy a potřeby dalších organizací a místních obyvatel. MAP se zaměřují více dovnitř zapojených organizací, na sdílení dobré praxe, a vzájemné učení v oblasti rozvoje kvality řízení místních škol. Oboje je pro rozvoj vzdělávání potřeba.

ROZHOVOR S ALEXANDROU JIŘÍČKOVOU, MÍSTOSTAROSTKOU DVORA KRÁLOVÉ NAD LABEM

Proč jste se rozhodla stát se ambasadorkou Měst vzdělávání z pozice místostarostky?

Moje původní povolání je ředitelka muzea, kde jsme dělali různé výstavy a akce a stále jsem si kladla otázku, co udělat pro to, aby k nám lidé více chodili. Nedokázali jsme na tu otázku sami najít odpověď. A do toho přišla Města vzdělávání a setkání, kde se připravovala strategie. Ten projekt mě zaujal, bylo úžasné se setkávat s lidmi, o kterých vím, ale neměla jsem možnost s nimi mluvit, a zjistila jsem, že řeší podobné problémy jako my, ale v jiné oblasti. Proto, když proběhly volby a stala jsem se místostarostkou, chopila jsem se příležitosti posunout tento projekt dopředu. Když přišla možnost stát se ambasadorkou, tak jsem neváhala.

Kde tedy vidíte největší přínos Měst vzdělávání, kde to tady ve Dvoře Králové posunulo věci nejvíce dopředu?

My jsme do toho původně šli v situaci, když se tady pořádaly sólové akce, někteří lidé spolu vůbec nekomunikovali a v případě našich základních a středních škol panovala rivalita a nechuť ke spolupráci. A v mém případě se tak spojila role místostarostky, která má na starosti školství a kulturu, a ambasadorky. Naším cílem bylo, aby školy začaly komunikovat mezi sebou a s dalšími organizacemi ve městě, jako je muzeum, knihovna a podobně, aby se mezi nimi zbouraly bariéry. Nebyla to lehká jednání, že začátku byla cítit určitá nedůvěra. Zkusili jsme nejdříve jít do akce se šachovým stolem a online stezkami, což se osvědčilo. Průlom ale nastal, když jsme se rozhodli pustit do projektu studentského zastupitelstva. Ředitel školy se k tomu setkali, začali na tom spolupracovat, uspořádali na školách volby a teď tady už studentské zastupitelstvo funguje. V současnosti se celá situace posouvá ještě dál, protože se školy rozhodly (byla to iniciativa jedné paní ředitelky) uspořádat společnou sportovní akci, která se připravuje na konec června. Mělo by se jednat o sportovní městské hry s kulturním programem. V té souvislosti jsme si ale uvědomili, že jsme se v programu Měst vzdělávání příliš upnuli na školy. Město se setkání účastní také ředitelé dalších organizací jako DDM, muzea, kulturního domu nebo knihovny, naplno se nám nedaří využívat potenciál těchto lidí. Nechceme, aby nás jen poslouchali, jak mluvíme o školách, proto jsme se na posledním jednání domluvili, že se práce rozdělí na dvě skupiny: tu, která se bude věnovat přípravě sportovních her, a druhou, která se zaměří na to, jak zviditelnit místní vzory, lokální experty. Já za ten rok práce obrovsky posun, už to, že spolu místní organizace komunikují a připravují společné akce, je skvělé.

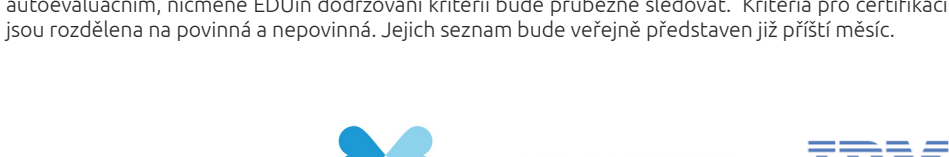
Když se řekne Města vzdělávání, co vás v té souvislosti napadne?

Je to začátek něčeho, čemu bych se chtěla do budoucva více věnovat a nesouvisí to jenom s pozicí místostarostky nebo ambasadorky. Je to něco, co má souvislost s tím, že tady člověk žije a působí v kultuře. A díky Městům vzdělávání si to uvědomuji čím dál víc. To, že tady zatím neexistuje žádná občanská nebo kulturní aktivita, která by zezdola dělala to, o co my usilujeme ze shora v rámci Měst vzdělávání. Já bych si moc přála, kdyby se nám podařilo podnítky v našem městě vznést nějaké občanské iniciativy, která se týkala například kulturní a sponažila by se tímto organizovat různé akce. Uvědomuji si, že kdybychom tady takovou iniciativu měli už teď, tak by se nám v rámci Měst vzdělávání spousta věcí dělalo lépe, protože bychom tady měli nějakého nezávislého partnera, který by měl i větší šanci na takové akce získávat finanční podporu.

NOVÁ CERTIFIKACE „MĚSTO VZDĚLÁVÁNÍ“

Program Města vzdělávání má za sebou již téměř tři roky své existence. Obrousily se jeho hrany, projevil se jeho silné stránky, ale i ty slabé. Ty nás dovedly k některým změnám a také ke snaze o zlepšení a rozšíření programu. Věříme, že i další města mohou následováním našich již ověřených principů a návrhů v oblasti lokálního vzdělávání mnoho zlepšit. Proto bychom chtěli tuto dobrou praxi přесunout více k veřejnosti a otevřít dvoulétem certifikaci „Město vzdělávání“.

Pro stávající města zapojené v síti „Měst vzdělávání“ je toto určitým způsobem odměna za aktivity, která v oblasti vzdělávání odvedly a nadále vzdávají. A také jasným stanovením toho, co vše je nadále třeba dodržovat. Pro další města mohou tato kritéria certifikace být především návodem, jak své aktivity a procesy v oblasti vzdělávání zlepšit a dosáhnout tak na certifikaci. Mnoho českých měst je v současné době v rámci místních akčních skupin zapojeno do práce na MAP. A právě ty svým participativním přístupem splňují první zásadní podmínku stanovených kritérií. A to že město, které a certifikaci žádá, má participativně zpracovanou vzdělávací strategii nebo akční plán. Tato města a obce mají také dobře započatou širší spolupráci aktérů na poli vzdělávání. Toto vše je dobrým startujícím bodem pro další aktivity, které jsou popsány v kritériích naší certifikace. Již cesta k této certifikaci může být širším a praktickým využitím místních akčních plánů. Certifikace „Město vzdělávání“ je sice nástrojem autoevaluačním, nicméně EDUin dodržování kritérií bude průběžně sledovat. Kritéria pro certifikaci jsou rozdělena na povinná a nepovinná. Jejich seznam bude veřejně představen již příští měsíc.

Děkujeme partnerům.

NAŠE DALŠÍ PROJEKTY

